Broj 1009 | godina XXI. | 31. siječnja 2025. | cijena 3,30 €

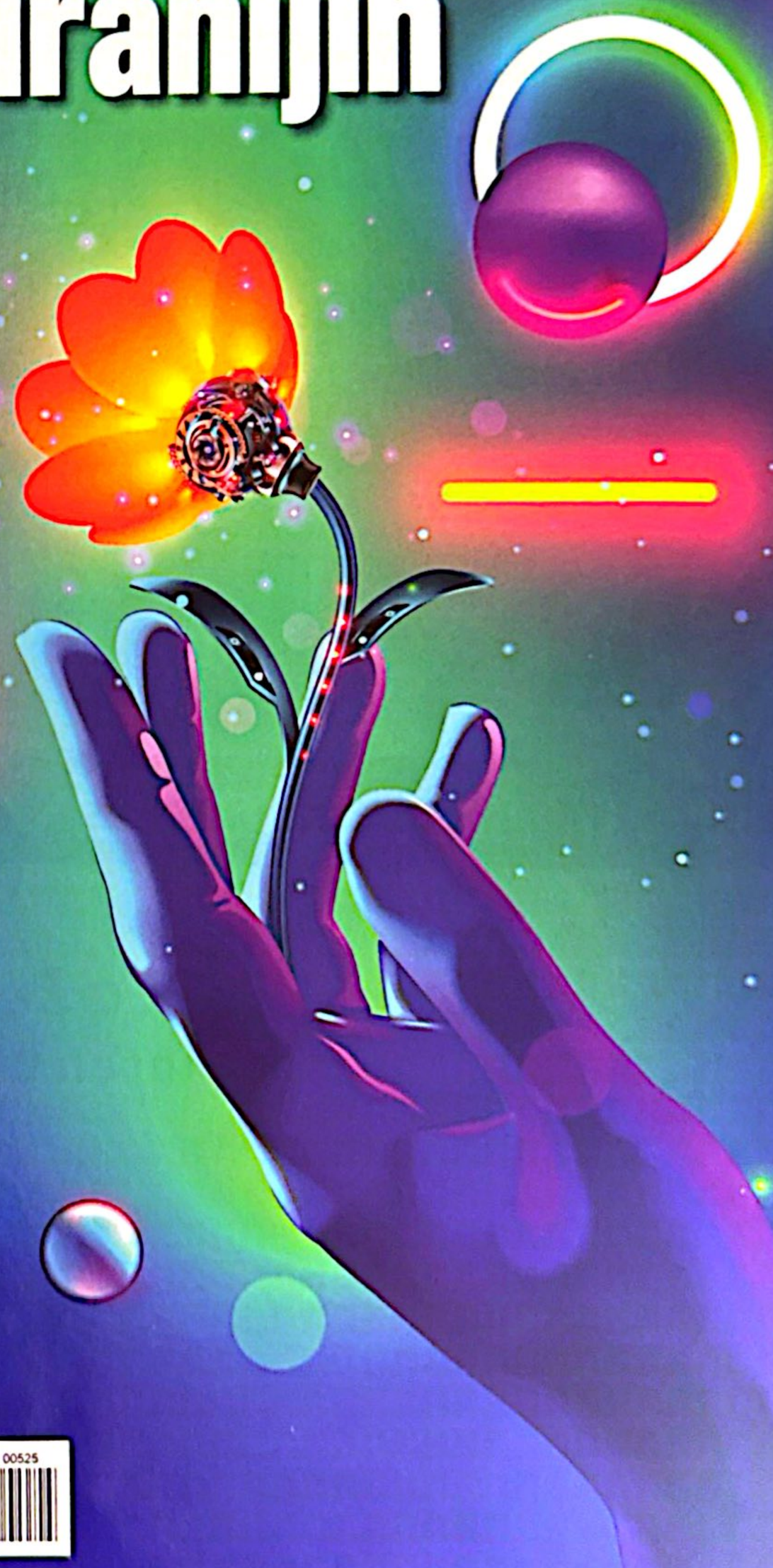
LIDER

POSLOVNI TJEDNIK

lidermedia.hr

MADE IN CROATIA

20 najsofisticiranijih industrijskih proizvoda

- **VJEKOSLAV MAJETIĆ, VLASNIK DOK-ING-a:**
  Ima udvarača, ali želim da DOK-ING ostane primarno hrvatska tvrtka

- **FISKALNA POLITIKA**
  Vlada dolijeva benzin na vatru

- **POSEBNI PRILOG**
  Investicijski i mirovinski fondovi

00525
9 771845 711000

REGULIRANA ULAGANJA U KRIPTOIMOVINU

Počelo je s mukama po stablecoinima, nastavak slijedi

Uredba o tržištima kriptoimovine, poznata kao MiCA, počela se u Hrvatskoj primjenjivati 30. prosinca prošle godine. Jedinstvena europska pravila o poslovanju kao i nadzoru nad izdavanjem kriptoimovine, trgovanjem kriptoimovinom i pružanjem usluga vezanih uz kriptoimovinu neki već proglašavaju promašenima

PIŠE VALENTINA STARČEVIĆ
valentina.starcevic@lidermedia.hr

Prvi se put u Europskoj uniji od kraja prošle godine posluje kriptovalutama prema jedinstvenim pravilima Uredbe o tržištima kriptoimovine (engl. *The Markets in Crypto-Assets Act* ili MiCA). Uredbom se uvodi nadzor nad izdavanjem i trgovanjem kriptoimovinom te se očekuje da će na kriptotržištu omogućiti sigurnost poslovanja. Međutim, suosnivač i direktor Electrocoina **Nikola Škorić** smatra da je MiCA zahtjevan pravni okvir koji će snažno utjecati na stanje na hrvatskom tržištu. Strogi zahtjevi i složeni postupci koje propisuje, istaknuo je, dodatno opterećuju hrvatske kriptotvrtke, pa će se tek vidjeti hoće li MiCA stvoriti jednake uvjete poslovanja unutar uređenog regulativnog okvira Europske unije.

Zabrana Tetherova USDT-a

Škorić navodi da su prvi rezultati stupanja na snagu MiCA-e porazni jer je u EU-u zabranjeno trgovanje najpopularnijom kriptovalutom, Tetherovim USDT-om. To je rezultat strogih zahtjeva prema izdavateljima *stablecoinova* (vrsta kriptovalute vezane uz vrijednost primjerice američkog dolara, eura, zlata ili srebra kako bi održala stabilnost), za koje su u Tetheru procijenili da su toliko strogi da će radije odustati od tržišta Eurospke unije.

– Tether, čiji je dnevni promet dvostruko veći od dnevnog prometa *bitcoina*, *stablecoin* je s važnom ulogom u kriptoekosustavu. Zabrana trgovanja USDT-om u EU-u samo će trgovanje preseliti u druge jurisdikcije. Građani EU-a i dalje se će koristiti USDT-om, samo što će ga kupovati od tvrtki izvan EU-a. Nejasno je stoga na koji način ta zabrana štiti građane Unije.

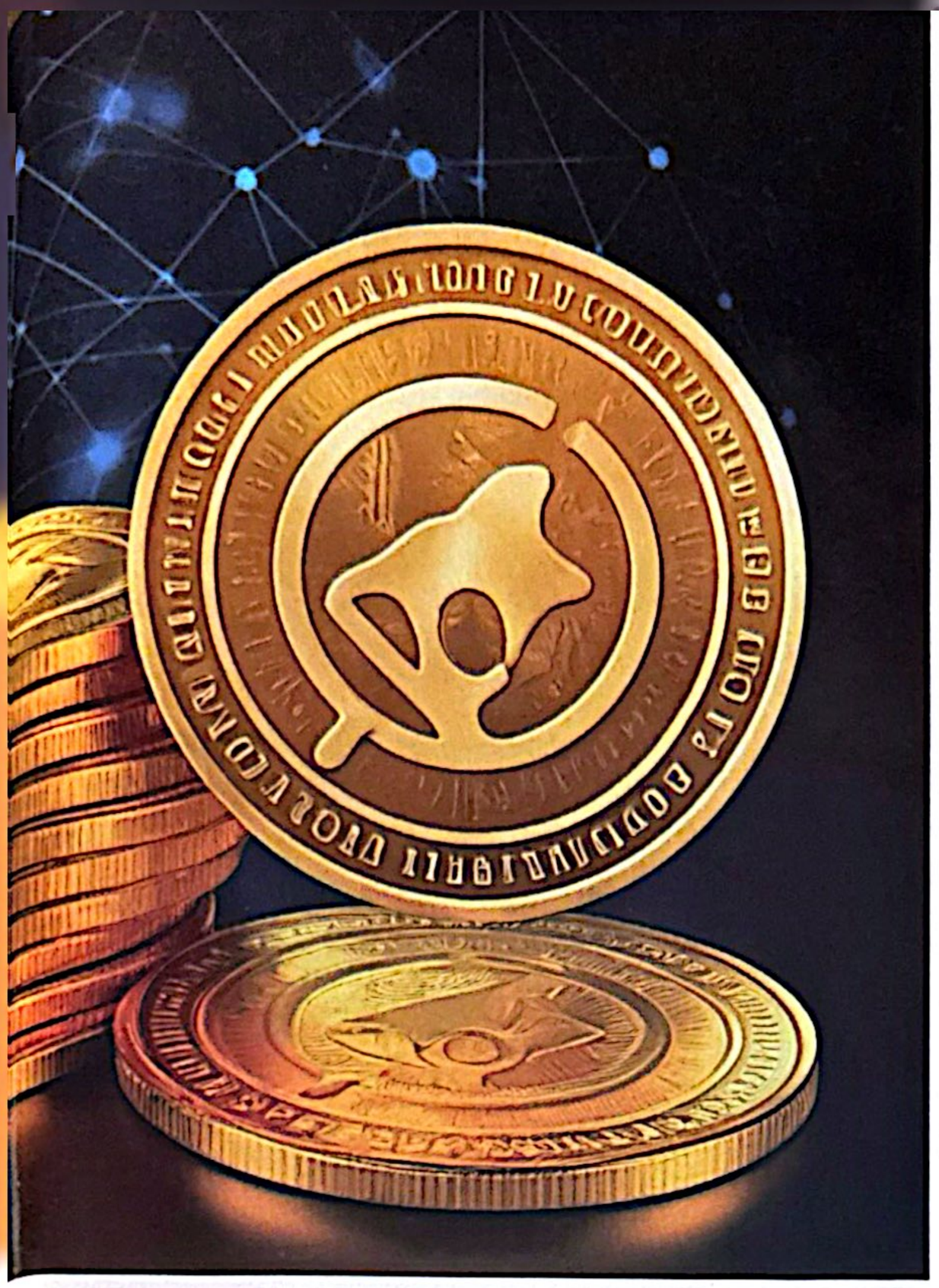
Zbog opsežnosti i složenosti usklađivanja poslovanja s novim zahtjevima MiCA-e i troškovima koji nastaju, sve također upućuje na to da će u Hrvatskoj biti sve manje kompanija koje se bave kriptom, i to nakon što se u posljednje dvije godine njihov broj ionako znatno smanjio. MiCA također stranim kriptokompanijama otvara mogućnost licenciranja u Hrvatskoj, pa su tako dvije najveće 'hrvatske' kriptotvrtke zapravo strane grupacije koje na svjetskom tržištu posluju putem svoje tvrtke u Hrvatskoj. Ipak, Electrocoin se uspješno suočava s novim zahtjevima te se već počeo prilagođavati uz uspješno održavanje svog poslovanja – iznosi Škorić.

TO ŠTO ĆE KRIPTOUSLUGE SMJETI PRUŽATI SAMO LICENCIRANE PRAVNE OSOBE, NEĆE SPRIJEČITI POKUŠAJE NELEGALNOG NUĐENJA TAKVIH USLUGA, PONAJPRIJE NA INTERNETU ODNOSNO DRUŠTVENIM MREŽAMA

Trumpov vjetar u leđa

Prema njegovu mišljenju, MiCA otvara vrata stranim kriptokompanijama koje žele svoje poslovanje temeljiti u Hrvatskoj, pa se čini da će pritisak regulativne usklađenosti moći izdržati samo najveći. To mu ipak ne govori da će nužno narasti broj kompanija sa sjedištem u Hrvatskoj, jer MiCA omogućava kompaniji koja je registrirana u jednoj državi članici da pruža poslove i u drugim državama u kojima to želi, a poslovanje je ionako u digitalnom obliku.

Sjedinjene Američke Države već sada dominiraju u kriptoindustriji, a Škoriću taj trend potvrđuje i podatak da su prve MiCA-ine licencije izdane upravo američkim tvrtkama. Čak je i najveći *stablecoin* vezan uz euro izdala američka kompanija, pri-

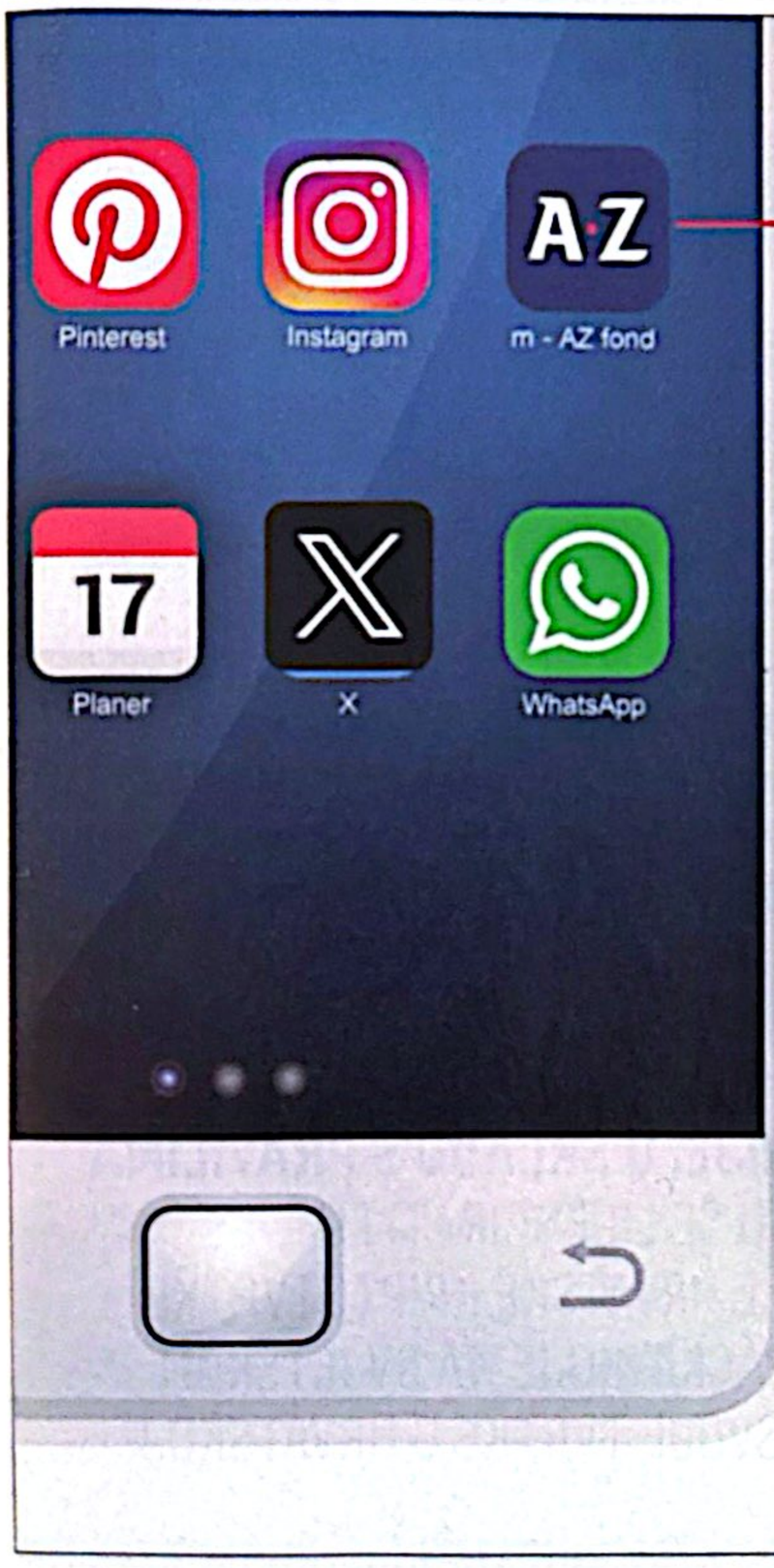
mjećuje, a brojni analitičari očekuju da će dolaskom **Donalda Trumpa** na vlast američka kriptoindustrija dobiti snažan vjetar u leđa dodatnom političkom i regulativnom potporom.

– S druge strane, MiCA je europskim kriptotvrtkama nametnula regulativne zahtjeve koji smanjuju njihovu konkurentnost prema američkim kompanijama, a koje imaju mnogo povoljnije uvjete za razvoj. Nadamo se da će institucije EU-a uskoro prepoznati neravnotežu i omogućiti ravnopravno natjecanje na europskom tržištu. No MiCA ne može u cijelosti ukloniti sve rizike povezane s ulaganjem u kriptovalute. Smisao regulative ionako nije ukloniti sve opasnosti, nego ih smanjiti na razumnu razinu te ne uništiti razvoj industrije koju regulira – uviđa Škorić.

Približavanje tradicionalnom tržištu

MiCA donosi približavanje kriptotržišta onom tradicionalnih financija, ocjenjuje **Vlaho Hrdalo**, odvjetnik i predsjednik Udruge za blockchain i kriptovalute (UBIK), pa ćemo tako zahvaljujući njoj dobiti kapitalne zahtjeve, provjeru podobnosti fizičkih osoba koje upravljaju društvima za usluge povezane s kriptovalutama ili odobravanje *whitepapera* (bijela knjiga, izjava). Smatra da se donošenjem MiCA-e EU pokušao postaviti kao regulativni lider koji će jasnim pravilima privući projekte da svoje sjedište presele upravo na njegov teritorij. Za njega je pitanje hoće li to samo po sebi biti dovoljno bez jačeg poticanja inovacija.

– Ne mislim da će se na hrvatskom tržištu dogoditi neke tektonske promjene, ali regulativna jasnoća uvijek pomaže. Ipak, povećani regulativni zahtjevi katkad negativno djeluju na razvoj konkuren- ▸

Budi u vezi!

Preuzmi mobilnu aplikaciju!

Svakodnevno pratite stanje na osobnom računu u obveznom i dobrovoljnom mirovinskom fondu.
Za više informacija posjetite www.azfond.hr

Download on the App Store
GET IT ON Google play

ABECEDA SIGURNOSTI
BESPLATNI TELEFON 0800 0099 • www.azfond.hr

A·Z MIROVINSKI FONDOVI

cije jer znače i veće troškove za usklađivanje poslovanja s propisima. Međutim, regulativa nije uklonila rizike ulaganja ni na kojem drugom tržištu, pa neće ni na ovome. Njezin glavni cilj nije zaštita potrošača, već određivanje pravila igre koja onda rezultiraju zrelijim tržištem. Nažalost, oni koji varaju ljude često djeluju izvan sustava, stoga je potreban oprez neovisno o količini regulacije – upozorava Hrdalo.

Temeljite sigurnosne mjere

Denis Koštić, vlasnik i direktor Bitblocka i brenda Kriptomat, s velikim zanimanjem prati donošenje MiCA-e i vjeruje da će uvođenje jedinstvenih pravila za izdavatelje i pružatelje kriptousluga pridonijeti jačanju povjerenja korisnika, povećati transparentnost te omogućiti odgovornije poslovanje. Iako bi za neke tvrtke usklađivanje moglo biti izazov, uvjeren je da će dugoročno rezultirati profesionalnijim i inovativnijim kriptoekosustavom te će se posebnom pozornošću MiCA-e prema stabilnim tokenima dodatno povećati sigurnost.

– MiCA će dodatno integrirati kriptovalute u svakodnevno financijsko poslovanje pružajući korisnicima višu razinu sigurnosti i jasnije procedure. Pruža se i regulativni okvir koji unosi jasnoću i sigurnost na tržište kriptovaluta, ali nijedna regulativa ne može ukloniti sve rizike povezane s ulaganjem u kriptoimovinu. Volatilnost cijena, kibernetički napadi i potencijalne prijevare ostaju ključni izazovi za korisnike. K tome, tržište se još razvija, što znači da se i rizici mogu mijenjati ili pojaviti novi. Kako bismo tomu doskočili, kao pružatelj kriptousluga kriptomatom ulažemo u edukaciju korisnika i pružamo im informacije o sigurnom ulaganju. Osim toga, provođenje temeljitih sigurnosnih mjera poput korištenja pouzdanih platformi i novčanika, čuvanja privatnih ključeva te primjene višestruke provjere autentičnosti (2FA) pomaže u zaštiti imovine – napominje Koštić.

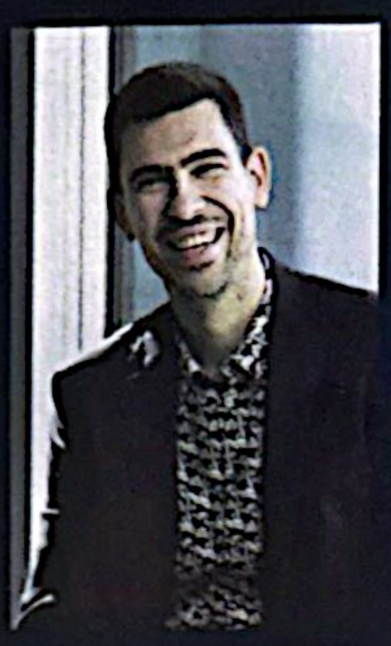
Česte prijevare

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga Hanfa naglašava da MiCA većinom pokriva pravila za izdavanje kriptoimovine prema kojima svatko tko je u Hrvatskoj želi izdati mora u tzv. bijeloj knjizi javno navesti informacije o kriptoimovini/tokenu koje izdaje, povezanom projektu, pravima, obvezama i povezanim rizicima. Posebna je odgovornost, dodaju u Hanfi, na osobama koje su u bijeloj knjizi objavile neistinite ili obmanjujuće informacije.

Nikola Škorić,
SUOSNIVAČ I DIREKTOR ELECTROCOINA:

– Zbog opsežnosti i složenosti usklađivanja poslovanja s novim zahtjevima MiCA-e i troškovima koji nastaju sve upućuje na to da će u Hrvatskoj biti sve manje kompanija koje se bave kriptom, i to nakon što se u posljednje dvije godine njihov broj ionako znatno smanjio

Vlaho Hrdalo,
ODVJETNIK I PREDSJEDNIK UDRUGE ZA BLOCKCHAIN I KRIPTOVALUTE:

– Glavni cilj regulative nije zaštita potrošača, već određivanje pravila igre koja onda rezultiraju zrelijim tržištem. Nažalost, oni koji varaju ljude često djeluju izvan sustava, stoga je potreban oprez neovisno o količini regulacije

Denis Koštić,
VLASNIK I DIREKTOR BITBLOCKA I BRENDA KRIPTOMAT:

– MiCA će dodatno integrirati kriptovalute u svakodnevno financijsko poslovanje pružajući korisnicima višu razinu sigurnosti i jasnije procedure. Pruža se i regulativni okvir koji unosi jasnoću i sigurnost na tržište kriptovaluta

> **STRANE KRIPTOKOMPANIJE, U SKLADU S PRAVILIMA KOJA DONOSI MICA,** MOGU SE LICENCIRATI I U HRVATSKOJ. DVIJE NAJVEĆE HRVATSKE KRIPTOTVRTKE ZAPRAVO SU STRANE GRUPACIJE KOJE NA SVJETSKOM TRŽIŠTU POSLUJU PUTEM SVOJE TVRTKE U HRVATSKOJ

17 **VASP-ova (OD ENGL. VIRTUAL ASSET SERVICE PROVIDERS), DRUŠTAVA KOJA PRUŽAJU KRIPTOUSLUGE KLIJENTIMA,** VEĆ POSLUJE U HRVATSKOJ. DA BI MOGLA NASTAVILI PRUŽATI KRIPTOUSLUGE, MORAJU DOBITI HANFINO ODOBRENJE, A ZA TO IMAJU ROK NAJKASNIJE DO 1. SRPNJA 2026.

Postojat će i dodatni zahtjevi pa primjerice, ako se izdaju tokeni vezani uz imovinu (*asset referenced token* – ART), izdavatelj tokena trebat će odobrenje za rad od mjerodavnog regulatora, u Hrvatskoj je to Hrvatska narodna banka. Za usluge poput pružanja skrbništva nad kriptoimovinom, upravljanja platformom za trgovanje kriptoimovinom, razmjene kriptoimovine za novčana sredstva ili izvršavanja naloga za kriptoimovinu u ime klijenata pravne osobe moraju dobiti Hanfino odobrenje.

– Usluge skrbništva, posredovanje pri kupnji/prodaji kriptoimovine ili zamjene kirptoimovine za novac na bankomatima u Hrvatskoj moći će pružati isključivo pravne osobe koje su dobile Hanfino odobrenje, zatim postojeće financijske institucije (nakon što prođu proceduru HNB-a/Hanfe) te inozemna licencirana društva iz EU-a (nakon što o tome obavijeste Hanfu – tzv. prekogranično pružanje usluga). Takve će usluge bez Hanfina odobrenja neko vrijeme moći pružati i pravne osobe, njih 17, koje su upisane u njzin Registar pravnih subjekata pružatelja usluga virtualne imovine (*vritual asset service providers* – VASP), a koji se vodi u skladu sa Zakonom o sprječavanju novca i financiranja terorizma. Ako ta društva ne dobiju Hanfino odobrenje do 1. srpnja 2026., morat će prestati pružati usluge kriptoimovine. Ipak, to što će kriptousluge smjeti pružati samo licencirane pravne osobe, neće spriječiti pokušaje nelegalnog nuđenja takvih usluga, ponajprije putem interneta odnosno društvenih mreža. Ako licencirana kriptodruštva budu postupala nezakonito, regulator može reagirati, no ako vam iz bilo kojeg razloga ne mogu vratiti vaša novčana sredstva ili kriptoimovinu, ne postoji sustav zaštite ulagatelja koji štiti od gubitka – poručuju u Hanfi.

Potpuno sigurno ulaganje u kriptovalute ne postoji, upozoravaju, uvijek će biti rizika poput gubitka pri trgovanju zbog promjene cijena ili rizika gubitka pristupa kriptoimovini. Napominju da se nepredvidljivo kretanje cijena kriptovaluta upotrebljava u javnosti i na društvenim mrežama također za (neizravno) nagovaranje na trgovanje, obećavanje brze zarade i stvaranje ozračja FOMO-a (engl. *fear of missing out* – strah od propusta), no često se iza toga krije nekakav oblik prijevare. ●

OBVEZNI MIROVINSKI FONDOVI
PBZCROATIA
OSIGURANJE
Provjerite stanje svog osobnog računa.
Novac na računu je vaša osobna imovina.
besplatni info telefon 0800 445544 • www.pbzco-fond.hr

